

Västerås kommun

Beslut för grundskola efter tillsyn i Håkantorpskolan i Västerås kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Västerås kommun att senast den **17 augusti 2018** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolinspektionen konstaterar att Västerås kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att elevhälsopersonal med psykologisk, medicinsk, psykosocial och specialpedagogisk kompetens samverkar i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet gentemot grundskolans elever.

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete på Håkantorpsskolans grundskola. Det framgår förvisso av utredningen att både skolans elevhälsa, representanter från den centrala elevhälsan samt lärare i verksamheten arbetar med hälsofrämjande frågor. Dock saknas det på grundskolan ett systematiskt förebyggande och hälsofrämjande arbete som omfattar samtliga kompetenser i elevhälsan och som utgår från hela elevgruppens aktuella och kartlagda behov.

Föreläggande

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete på Håkantorpsskolans grundskola. Det framgår förvisso av utredningen att både skolans elevhälsa, representanter från den centrala elevhälsan samt lärare i verksamheten arbetar med hälsofrämjande frågor. Dock saknas det på grundskolan ett förebyggande och hälsofrämjande arbete som omfattar samtliga kompetenser i elevhälsan och som utgår från hela elevgruppens aktuella och kartlagda behov. För att kraven på ett förebyggande och hälsofrämjande elevhälsoarbete ska vara

uppfyllt krävs det att elevhälsans samtliga kompetenser samverkar och deltar i arbetet. Elevhälsans psykologiska, medicinska, psykosociala och specialpedagogiska kompetens behöver därför delta i arbetet med att identifiera behov av förebyggande och hälsofrämjande insatser i grundsärskolans specifika verksamhet, samt i genomförandet av dessa.

Enligt skollagen ska det för eleverna i grundsärskolan finnas en elevhälsa som omfattar medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

I skollagen anges vidare att elevhälsans arbete främst ska vara förebyggande och hälsofrämjande och syfta till att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. I förarbeten till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 276 f) anges att elevhälsans fokus ska vara förebyggande och hälsofrämjande insatser i ett bredare perspektiv och att det är viktigt att elevhälsan medverkar i mer generell inriktade uppgifter som rör bland annat elevernas arbetsmiljö och skolans värdegrund. I förarbetena betonas även att elevhälsan ska vara samlad och att elevhälsans arbete förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper.

Skolinspektionens utredning visar att den samlade elevhälsan vid Håkanstorpsskolans grundsärskola omfattar samtliga kompetenser och finns tillgänglig som stöd till grundsärskolan. Utredningen visar dock också att den samlade elevhälsan inte är organiserad på ett sätt så att de samlade kompetenserna arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande utifrån ett kartlagt behov på grundsärskolan.

I Skolinspektionens intervju med representanter från den centrala elevhälsan uppges att den centrala elevhälsan i kommunen har ett hälsofrämjande och förebyggande uppdrag. En av de intervjuade representanterna berättar att elevhälsans uppdrag dock alltid kommer från skolan och skolans rektor. Det är skolans eget elevhälsoteam som avgör vilka kompetenser från den centrala elevhälsan som ska kallas och delta på grundsärskolans elevhälsoteamsmöten. En annan av de intervjuade säger att det alltid är minst en representant från den centrala elevhälsan som en gång i månaden deltar på grundsärskolans elevhälsoteamsmöten. Från skolan deltar under dessa möten alltid rektorn, skolsköterskan och två lärare som är specialpedagoger, de utgör även grundsärskolans eget elevhälsoteam. Representanten från den centrala elevhälsan tar, om nödvändigt, med sig information från skolan tillbaka till centrala elevhälsan som analyserar vilka eventuella kompetenser som kan behövas sättas in som stöd till skolan. Det framgår dock i intervjun med representanter för elevhälsan att psykologkompetens inte deltagit på något elevhälsomöte på skolan under detta läsår och inte heller har deltagit i någon analys av det samlade behovet av förebyggande och främjande insatser på grundsärskolan.Handledning av specialpedagog, psykolog och kurator både på grupp och individnivå, lektionsobservationer, arbete med hemmasittare, talträning med talpedagog och olika former av fortbildning för grundsärskolans personal, är insatser som den centrala elevhälsans kompetenser har kunnat bistå skolan med.

Det hälsofrämjande arbetet är dock enligt en av de intervjuade representanterna från den centrala elevhälsan inte systematiserat. Den centrala elevhälsans uppdrag formuleras utifrån vad som diskuteras på skolans elevhälsomöten som till exempel att analysera elevers skolsituation på grupp eller individnivå eller att handleda personal. En av de intervjuade representanterna ger samtidigt under intervjun exempel på hur hen, i samband med ett enskilt elevärende, uppmärksammat att en arbetsgrupp var i behov av fortbildning och kunde utifrån det erbjuda personalen fortbildning som en framåtsyftande insats.

Skolsköterskan som ingår i grundsärskolans eget elevhälsoteam berättar att skolsköterskan och skolans kurator, som är med i grundskolans trygghetsteam, regelbundet genomför trygghetsenkäter med eleverna (grundsärskolans elever inkluderade) för att fånga upp elevernas syn på bland annat trivsel, trygghet och studiero.

I Skolinspektionens intervju med skolans rektor samt i kompletterande skrivelse till Skolinspektionen framkommer att rektorn läsåret 2017/18 inte har gett den centrala elevhälsan något gemensamt uppdrag att arbeta hälsofrämjande och förebyggande mot grundsärskolans elever. Den samlade elevhälsan har därför främst arbetat åtgärdande med elevärenden på grundsärskolan.

Rektorn berättar i intervju med Skolinspektionen att skolans värdegrundsarbete "TRAAM" utgör en viktig roll i skolans hälsoförebyggande arbete, eftersom det både stöttar personal och elever i hur man förhåller sig till varandra. Rektorn berättar vidare att skolsköterskan arbetar med tjej- och killgrupper och pratar om pubertet och sexualitet med eleverna på skolan. Enligt rektorn bör även skolans elevhälsomöten anses som hälsofrämjande eftersom det förs framåtsyftande samtal kring elever och skolans organisation. Den centrala elevhälsan har enligt rektorn ett hälsofrämjande uppdrag och används bland annat för fortbildning av personalen.

I huvudmannens och rektorns kommentarer till det protokoll som upprättades efter Skolinspektionens besök på skolan framhålls att den centrala elevhälsan oftast skickar två representanter till grundsärskolans eget elevhälsoteamsmöte och att det kan vara kuratorn och specialpedagogen som kommer till mötet alternativt psykologen och specialpedagogen. Vilka kompetenser som kommer till skolans möte styrs delvis utifrån vilket behov grundsärskolan har och vilka kompetenser som har möjlighet att komma till mötet. Den centrala elevhälsans representanter stöttar och leder skolans elevhälsa vid mötet och tar också med sig ärenden tillbaka till det centrala teamet för att kunna diskutera vilket stöd de kan ge, vilka kompetenser de kan hjälpa till med eller vilka åtgärder som kan genomföras. Tillgång till alla specialkompetenser finns enligt huvudmannen. Om grundsärskolan har behov av att träffa en psykolog eller någon annan specialist får rektorn snabbt tillgång till den kompetensen om han ger ett sådant uppdrag till den centrala elevhälsan.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten vid Håkantorpskolans grundsärskola inte uppfyller författningarnas krav, föreläggs Västerås kommun att vidta åtgärder för att komma till rätta med bristerna.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Undervisning och lärande

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Västerås kommun uppfyller författningarnas krav inom undervisning och lärande.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Västerås kommun uppfyller författningarnas krav inom extra anpassningar och särskilt stöd.

Bedömning och betygssättning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Västerås kommun uppfyller författningarnas krav inom bedömning och betygssättning.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Västerås kommun uppfyller författningarnas krav inom trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling.

Styrning och utveckling av verksamheten

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Västerås kommun uppfyller författningarnas krav inom styrning och utveckling av verksamheten.

På Skolinspektionens vägnar

X Mårten Petersson

Beslutsfattare
Signerat av: Mårten Petersson

X Ana-Maria Koci Spång

Föredragande
Signerat av: Ana-Maria Koci Spång

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Håkantorpskolan

Fakta om Håkantorpsskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Västerås kommun under hösten 17. Håkantorpsskolan besöktes av Skolinspektionen den 14 december 2017.

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Västerås kommun under hösten 2017 och våren 2018. Håkantorpsskolan besöktes av Skolinspektionen den 14 december 2017.

Håkantorpsskolan är en kommunal grundsärskola belägen i Västerås kommun. Skolan har vid tillsynstillfället 31 elever varav 4 elever går inriktning träningsskola. Verksamheten omfattar grundsärskola (inklusive inriktning träningsskola) samt fritidshem.

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

Det finns ingen nationell statistik över grundsärskolans resultat. Enligt skolans egen uppföljning av kunskapsresultaten når de flesta elever målen.

Trygghet och studiero

Skolinspektionen genomförde våren 2017 en enkät för vårdnadshavarna i grundsärskolan. Indexvärdet för att vårdnadshavarna upplever att deras barn är trygga på skolan var 6,7 på en skala av 1-10, där ett högt värde innebär att vårdnadshavarna svarat att barnet är tryggt på skolan. Detta är något lägre indexvärde än för samtliga medverkande skolenheter där indexvärdet inom samma område var 8,4. Indexvärdet för att vårdnadshavarna upplever att deras barn har studiero var 7,7 jämfört med 7,6 för samtliga medverkande skolenheter.